

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá sociálním vyčleněním. Teoretická část se zabývá sociálním vyčleněním – definicí, formami a důsledky tohoto jevu. Dále inkluzí, která je v českém školství relativně novým jevem. Jako poslední zahrnuje prevenci a to jak samotné programy, tak se zaměřuji také na školní psychology.

Praktická část je složena z tématické analýzy polostrukturovaných rozhovorů se školními psychology na primárním a nižším sekundárním stupni vzdělávání. V těchto rozhovorech bylo mou snahou odpovědět na tyto tři výzkumné otázky. Jak školní psychologové vnímají děti, které se dostávají na okraj kolektivu ve třídě? Jak, podle školních psychologů, probíhají preventivní programy, které by měly tomuto jevu zabránit? Preventivní programy probíhají na všech školách dotazovaných školních psychologů. Všichni dotazovaní se shodovali na výhodách Jak se školním psychologům na problému sociálního vyčlenění spolupracuje s ostatními dospělými pečujícími o děti (učitelé, rodiče,...)?

Všichni dotazovaní školní psychologové se s dětmi vyčleněnými s kolektivu ve třídách setkávají. Na tyto děti se zaměřují a chápou dlouhodobé i krátkodobé důsledky takového prostředí jak na vyčleňované dítě samotné, tak na celou skupinu. Preventivní programy jsou, podle jejich názoru dotazovaných školních psychologů, tím účinnější, čím dříve ve třídě první proběhnou. Spolupráci jak s učiteli rozdělili dotazovaní do dvou částí. Dobře o tématu informované a proto také spolupracující, a druhé méně informované a často neochotné ke spolupráci. U rodičů občas dochází, podle dotazovaných, k neochotě spolupracovat což podle školních psychologů efektivitu jejich práce také snižuje.

Přínosem této práce je částečný vhled do situace sociálně vyčleňovaných dětí a práce školních psychologů s nimi v českých školách.